Uchwała nr XXIII/54/2026
Rady Dzielnicy Osowa
z dnia 19 listopada 2026 r.

w sprawie
poparcia obywatelskiego projektu uchwały dotyczącego zmiany Statutu Miasta Gdańska w zakresie inicjatywy uchwałodawczej rad dzielnic

Na podstawie §15 ust. 1 pkt 5 i pkt 15 Statutu Dzielnicy Osowa stanowiącego załącznik do uchwały nr LII/1172/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Dzielnicy Osowa (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 29.05.2014 r., poz. 2002 z późn. zm.)

uchwala się, co następuje:

§ 1.

Rada Dzielnicy Osowa popiera inicjatywę obywatelską oraz obywatelski projekt uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Gdańska, przyznającej radom dzielnic prawo występowania z inicjatywą uchwałodawczą w sprawach dotyczących danej dzielnicy (dodanie § 43 ust. 1 pkt 6 oraz § 43c Statutu Miasta Gdańska), stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Rada Dzielnicy Osowa wnosi do Rady Miasta Gdańska o pozytywne zaopiniowanie obywatelskiego projektu uchwały, o którym mowa w § 1, o przyjęcie projektu uchwały, a także o skierowanie go do uzgodnienia z Prezesem Rady Ministrów, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Dzielnicy Osowa.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Dzielnicy Osowa

Małgorzata Biernat

UZASADNIENIE

Rady dzielnic są organami uchwałodawczymi jednostek pomocniczych Miasta Gdańska, wybieranymi w wyborach bezpośrednich. Nie występują jednak one w katalogu podmiotów wnoszących projekty uchwał, określonym w § 43 ust. 1 Statutu Miasta Gdańska, i mogą jedynie kierować do organów Miasta wnioski, których rozpatrzenie w trybie uchwałodawczym nie jest zagwarantowane. Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska oraz Rada Seniorów w Gdańsku, będące organami konsultacyjnymi, mogą już występować z wnioskiem o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej. Rady dzielnic, pochodzące z wyborów bezpośrednich, takiej możliwości nie mają.

Obywatelski projekt, wniesiony przez grupę co najmniej 300 mieszkańców Gdańska, przyznaje radom dzielnic prawo inicjatywy uchwałodawczej w sprawach dotyczących danej dzielnicy. Podstawą wniesienia projektu przez radę dzielnicy będzie jej uchwała, do której dołączony zostanie projekt uchwały Rady Miasta. Rada Miasta zachowa pełną swobodę przyjęcia albo odrzucenia projektu, a obowiązek jego rozpatrzenia zapewni mieszkańcom dzielnic realny wpływ na sprawy lokalne.

Rada Dzielnicy Osowa uznaje proponowane rozwiązanie za zasadne, ponieważ wzmacnia znaczenie jednostek pomocniczych, zwiększa udział mieszkańców w sprawowaniu władzy publicznej i rozwija demokrację lokalną w Gdańsku.

Załącznik nr 1 do uchwały nr XXIII/54/2026
Rady Dzielnicy Osowa
z dnia 19 listopada 2026 roku

Załącznik do uchwały Nr ...../...../.....

Rady Miasta Gdańska

z dnia .... r.

UCHWAŁA NR ...../...../.....

RADY MIASTA GDAŃSKA

z dnia .... r.

zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Gdańska

Na podstawie art. 3 ust. 1 i 2, art. 18 ust. 2 pkt 1 i art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 i 912) uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr LI/1431/10 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Gdańska (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2010 r. Nr 119 poz. 2300, z 2014 r. poz. 472 i 3489, z 2018 r. poz. 4010, oraz z 2022 r. poz. 2935) w załączniku Nr 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 43:

a) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) rada dzielnicy – w sprawach dotyczących danej dzielnicy.”,

b) w ust. 3 wyrazy „Radnych lub Klub Radnych” zastępuje się wyrazami „Radnych, Klub Radnych lub radę dzielnicy”;

2) po § 43b dodaje się § 43c w brzmieniu:

„§ 43c. Podstawą wniesienia przez radę dzielnicy projektu uchwały, o którym mowa w § 43 ust. 1 pkt 6, jest uchwała rady dzielnicy o wystąpieniu z inicjatywą uchwałodawczą, której załącznik stanowi projekt uchwały Rady Miasta.”.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

UZASADNIENIE

Celem uchwały jest przyjęcie projektu zmiany Statutu Miasta Gdańska, polegającej na przyznaniu radom dzielnic prawa występowania z inicjatywą uchwałodawczą w sprawach dotyczących danej dzielnicy, oraz skierowanie tego projektu do uzgodnienia z Prezesem Rady Ministrów.

Rady dzielnic są organami uchwałodawczymi jednostek pomocniczych Miasta, wybieranymi w wyborach bezpośrednich. Nie są jednak ujęte w katalogu podmiotów wnoszących projekty uchwał, określonym w § 43 ust. 1 Statutu, i mogą jedynie kierować wnioski do organów Miasta, co nie gwarantuje rozpatrzenia sprawy w trybie uchwałodawczym.

Tymczasem w 2022 r. Rada Miasta Gdańska wprowadziła do Statutu sformalizowany tryb zgłaszania wniosków o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez Młodzieżową Radę Miasta Gdańska oraz Radę Seniorów w Gdańsku, działające na podstawie art. 5b ust. 6 i art. 5c ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Są to podmioty o charakterze konsultacyjnym i doradczym, a mimo to ich wnioski rozpatrywane są w trybie określonym w Statucie. Wnioski rad dzielnic nie są natomiast objęte takim trybem. Skoro Rada Miasta uznała za zasadne zapewnienie sformalizowanej ścieżki podmiotom doradczym, tym bardziej powinna ją zapewnić radom dzielnic, które pochodzą z wyborów bezpośrednich i pełnią funkcję organów uchwałodawczych jednostek pomocniczych. Ten charakter rad dzielnic uzasadnia przyznanie im nie tylko prawa wnioskowania, lecz samodzielnej inicjatywy uchwałodawczej.

Ustawa o samorządzie gminnym nie określa wprost udziału rad dzielnic w wykonywaniu inicjatywy uchwałodawczej. Zasadne jest zatem uregulowanie tej kwestii w Statucie Miasta Gdańska, który określa organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy, a także może wskazywać podmioty uprawnione do występowania z inicjatywą uchwałodawczą w ramach spraw należących do właściwości Rady Miasta. Podstawę do przyjęcia takiej regulacji stanowi art. 22 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Statuty dzielnic, uchwalane na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, określają organizację i zakres działania tych jednostek, nie mogą natomiast kształtować trybu pracy Rady Miasta Gdańska ani określać wiążącej procedury rozpatrywania projektów uchwał przez ten organ. Z tego względu właściwym miejscem uregulowania prawa rad dzielnic do występowania z inicjatywą uchwałodawczą jest Statut Miasta Gdańska.

Projektowana regulacja mieści się w zakresie spraw dotyczących wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym. Nie narusza ona ustawowo określonych kompetencji do występowania z inicjatywą uchwałodawczą, lecz uzupełnia statutowy katalog podmiotów uprawnionych do przedkładania Radzie Miasta projektów uchwał.

Podobne rozwiązania funkcjonują w innych miastach. W Statucie Miasta Krakowa radzie dzielnicy przysługuje inicjatywa uchwałodawcza w sprawach bezpośrednio jej dotyczących. W Poznaniu inicjatywę uchwałodawczą posiada osiedle, w sprawach dotyczących wyłącznie obszaru jego działania określonych w statucie osiedla. We Wrocławiu z inicjatywą uchwałodawczą mogą wystąpić co najmniej trzy osiedla działające wspólnie. Statut Miasta Opola wymienia natomiast radę dzielnicy wśród podmiotów uprawnionych do wystąpienia z inicjatywą uchwałodawczą bez jakiegokolwiek ograniczenia przedmiotowego. Rozwiązanie proponowane dla Gdańska, ograniczające inicjatywę do spraw dotyczących danej dzielnicy, mieści się zatem w zakresie rozwiązań już stosowanych w polskich miastach i jest węższe niż rozwiązanie opolskie.

Projektowana zmiana wykorzystuje te rozwiązania jako wzorce porównawcze i dostosowuje je do ustroju Miasta Gdańska.

Projekt przewiduje dodanie w § 43 ust. 1 Statutu pkt 6, wpisującego rady dzielnic do katalogu podmiotów uprawnionych do występowania z inicjatywą uchwałodawczą, odpowiednią zmianę § 43 ust. 3 oraz dodanie § 43c. Proponowany tryb został wzorowany na procedurze wnoszenia projektów uchwał przez grupę radnych. Zamiast podpisów radnych podstawą wniesienia projektu będzie uchwała rady dzielnicy, której załącznik będzie stanowił projekt uchwały Rady Miasta Gdańska.

W pozostałym zakresie do projektów uchwał wnoszonych przez rady dzielnic będą stosowane odpowiednio przepisy § 43 ust. 2–3 oraz § 44 Statutu Miasta Gdańska.

Projekt składa się Przewodniczącemu Rady, który przekazuje go Prezydentowi Miasta Gdańska celem uzyskania stanowiska, a następnie projekt rozpatrywany jest w dwóch czytaniach. Rada Miasta zachowuje pełną swobodę jego przyjęcia albo odrzucenia, ma natomiast obowiązek go rozpatrzyć.

Projektowana zmiana umożliwi radom dzielnic skuteczniejsze reprezentowanie interesów mieszkańców w sprawach dotyczących danej dzielnicy oraz wzmocni ich współpracę z radnymi Miasta Gdańska i Prezydentem Miasta Gdańska. Będzie również służyć zwiększeniu udziału mieszkańców w sprawowaniu władzy publicznej, wzmocnieniu znaczenia jednostek pomocniczych oraz rozwojowi demokracji lokalnej w Gdańsku.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym projekt statutu gminy liczącej ponad 300 000 mieszkańców, a także projekt jego zmiany, podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów. W konsekwencji przyjęcie projektowanej zmiany powinno nastąpić w dwóch etapach: w pierwszym etapie Rada Miasta Gdańska przyjmie projekt zmiany Statutu i skieruje go do uzgodnienia z Prezesem Rady Ministrów, natomiast w drugim etapie podejmie uchwałę w sprawie zmiany Statutu w brzmieniu uwzględniającym wynik uzgodnienia.

W analogiczny, dwuetapowy sposób Rada Miasta Gdańska procedowała wprowadzenie do Statutu uprawnień Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska i Rady Seniorów w Gdańsku, podejmując uchwałę Nr XLVIII/1183/22 z dnia 31 marca 2022 r., a następnie uchwałę Nr LII/1281/22 z dnia 30 czerwca 2022 r. Podobne rozwiązanie zastosowała Rada Miasta Krakowa przy przyznaniu radom dzielnic prawa inicjatywy uchwałodawczej, podejmując uchwałę Nr XXXIX/515/12 z dnia 7 marca 2012 r., a następnie uchwałę Nr XLVI/612/12 z dnia 30 maja 2012 r.

Projekt został wniesiony przez grupę co najmniej 300 mieszkańców Gdańska w trybie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, na podstawie art. 41a ustawy o samorządzie gminnym oraz § 43 ust. 1 pkt 5 Statutu Miasta Gdańska. Przyjęcie go w opisanym, dwuetapowym trybie nie zmienia treści inicjatywy mieszkańców.

Uchwała nie rodzi skutków finansowych dla budżetu Miasta Gdańska.

WNIOSKODAWCA:

OPINIA RADCY PRAWNEGO: